

פ ר ו ט ו ק ו ל מס' 48/א

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שאתקיימה ביום ב', א' באב תשס"ז - 9.7.56 בשעה 10.30.

- השתתפו: • נ. גיר - היו"ר
 ב. אזניה
 ע. איכילוב
 ס. בגין
 י. הררי
 ש. הלל
 ז. ורהפטיג
 ש. יוניצ'מן
 י. ישעיהו
 ב. לוקר
 י. ש. רוזנברג
 י. שופמן

- סוזמנים: פ. רוזן - שר המשפטים
 ח. כהן - היועץ המשפטי
 א. ידן - המשנה ליועץ המשפטי
 ס. אלון - סגן היועץ המשפטי
 ה' רוזנטאל - משרד המשפטים
 ה' סבט - עוזר ליועץ המשפטי

ש. לורנץ - חבר הכנסת.

- סדר-היום: 1. איסור הונאת הציבור בשאלת כשר וטרף -
 הצעה לסדר היום של ח"כ לורנץ.
 2. חוק לתיקון דיני עונשין על ריגול
 והסתננות בשעת חירום - הצעה לס"ה של
 ח"כ בדר.
 3. חוק לתיקון פקודת הנזיקים האזרחיים.
 4. חוק הגנת הדייר (תיקון מס' 2).
 5. סדר עבודת הוועדה.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר נ. גיר:

ברצוני להודיע לוועדה כי במקום חבר הכנסת
אלסמן יהיה חבר הכנסת יוניצ'מן חבר ועדת החוקה, חוק ומשפט.

9.7.56

איסור הונאת הציבור בשאלת כשר וסרף - הצעה לס"ה של ח"כ לורנץ

1. איסור הונאת הציבור בשאלת כשר וסרף - הצעה לס"ה של ח"כ לורנץ.

ש. לורנץ:

לא אחזור על דברים שאמרת בכנסת. אני רוצה רק להגיש את המציאות בשטח זה, שהיא גרועה מאוד. בזמן האחרון בכל מיני מקומות מוכרים מוצרים שהם סרף, ומצגים אותם כאילו היו כשרים. הדבר בא לביטוי על-ידי כך שמציגים שלט שזה כשר או שמדיקים את התווית שזה כשר. ואינו שהחוק, הצוים והתקנות הקיימים עד עכשיו אינם מספיקים כדי למנוע זאת, ולכן לא הביאו את העכריינים לדין. אין לנו עד עכשיו הגדרה מה זה כשר ומה זה סרף. אלה הם מושגים מובהקים של ההלכה. בענין זה אינה יכולה להכריע אלא הרבנות המוסמכת, או רבנים מוסמכים. יש גם ענין של חובת ההוכחה על התובע, אשר צריך להוכיח כי מה שמישהו שחט אינו כשר. ועלינו לקבוע מי מוסמך להכריע בענין זה. ברור כי בענין זה מוסמכת להכריע רק הרבנות.

שאלה נוספת היא השאלה של מחזקת כשרות. אנחנו כאן בא"י בחזקת כשרות במה שנוגע לאנשים בחו"ל. הם אינם מעלים על דעתם שהם יכולים להיכנס למסעדה או למלון אשר בו מדברים עברית ואידיש, והוא לא יהיה כשר. לכן אנחנו חייבים לא רק לציין מה כשר, אלא גם לציין את המקומות הלא כשרים, כדי להוציאם מחזקת כשרות.

בועדת הפנים התעורר ויכוח אם הצוים והתקנות מתקופת המנדט מספיקים או אינם מספיקים. לא הייתי מציע להיכנס לבעיה זו. גם אם הם מספיקים, אנחנו רגילים לחוקק בכנסת חוקים אשר באים לאסוף כל מיני תקנות וצווים, וכדאי לחוקק בענין זה חוק עברי. נוסף לכך, הצווים נאמרו אינם מספיקים. אין בהם, למשל, הגדרה על כשר וסרף. אם בעל מסעדה היה במשך זמן רב כשר, ואח"כ הוא מחליט להיות סרף ומוריד את השלט, הקונים אינם שמים לב לכך, וממשיכים לקנות אצלו. אין ספק שהצווים שיטנם בענין זה אינם מספיקים. אך גם אם הם מספיקים, צריך לקבץ אותם ולחוקק זאת כחוק עברי מקורי.

שר המשפטים פ. רוזן:

הצעתי להעביר את הענין לוועדה משני סעיפים: (א) מפאת כבוד הענין; (ב) מפני שלא היתה שהות בידי הממשלה, בעיקר בהרכבה החדש, לעיין שוב בדבר.

עד כמה שזה מחפיר להכשיל אדם כשר ולהגיש לו בשר סרף, אינני מסוכנע שיטנם מקרים רבים כאלה. אמרתי בכנסת כי לידיעת התביעה הכללית הובא מקרה אחד כזה, במשך שנים רבות. משרד הדתות טוען כי לידיעת המססרה הובא עוד מקרה אחד. המשרד טוען שיש לפנינו תופעה של הונאת ציבור במימדים כאלה שזה מעין נגע או פגע. אני חושב שמגזימים מאוד בענין זה. מכל מקום אני מבקש שלא לדון היום בדבר הזה, כדי לתת לממשלה שהות לדון בכך. אני מבין שמשרד הדתות עומד להציע הצעת חוק בענין זה, בדרך הרגילה של חקיקה ממשלתית. אם הצעה כזאת תתקבל בממשלה, הממשלה תדון בה. על כן אינני רואה כל תועלת לדון עכשיו בבעיה זו על פי הצעת חבר הכנסת לורנץ. אני גם אינני מציע להוריד את ההצעה מסדר היום. אני מציע פשוט לדחות או להשהות זאת עד שיהיה סיפק בידי הממשלה לדון בכך, על פי הצעה שהיא תקבל ממשרד הדתות.

השאלה היא הרבה יותר מסובכת מאשר היא נראית. השאלה איננה האם יש עבירה בהגשת בשר סרף במקום כשר, כי אין לי כל ספק שזוהי עבירה לפי החוק הקיים. השאלה היא הרבה יותר חשובה: אם משהו שמוצע עכשיו כל אדם יתחייב בעבירה אם הוא מוכר בשר בלי שיהיה על כך פיקוח של הרבנות. כי זה מה שחבר הכנסת לורנץ מציע. ובענין זה צריך לעיין. יתכן מאוד שכל אדם הדואה היום שלט "כשר" מניח כי פירוש הדבר שיש על העסק פיקוח של משרד הרבנות. אם אחרי עיון בכך אגיע למסקנה כי כשאדם תולה שלט "כשר" הוא מתיימר בכך שיש עליו פיקוח של הרבנות, אני בהתאם לכך

שר המשפטים פ. רוזן :

אקבע את עמדותי. אבל הדבר מחייב דיון, והיה בענין זה גם מבצע עם ראש הממשלה. גם משום כך וגם לפי כל מצב העניינים בממשלה אני מבקש לתת לממשלה שהות לדון בענין בקשר עם ההצעה שתובא ממשרד הדתות.

ט. לורנץ:
חושבני שהצעה כזאת בלתי מקובלת בכנסת. אם שר המשפטים היה אומר מעל במת הכנסת שהוא מבקש להוריד את הענין מסדר היום היות והממשלה רוצה לעיין בכך, הייתי מכין זאת. אבל השהיית הדבר פירושה - לזמן בלתי מוגבל. הייתי מסכים להשהות זאת לשבוע שבועיים. אבל אם הממשלה רוצה לדון בענין, הרי הכנסת החליטה לפי הצעתי כי הוועדה תחליט על כך.

ז. ורהפטיג:
משרד הדתות המציע כבר את הצעת חוק-תזכיר. גם הצעת החוק כבר מעובדת. אולי אפשר לקבל כי תשובת הממשלה בענין זה תגיע תוך זמן מסוים. כי אם הממשלה תחליט על הבאת הצעת החוק לכנסת, זה יהיה לאחר אהפגדה. הייתי מציע להשהות את הענין לחודש ימים.

הוחלט: לדחות את הענין עד לתחילת המושב הבא.

2. חוק לתיקון דיני עוונות על ריגחל והסתננות בשעת חירום - הצעה לס"ה של ח"כ בדר.

ג. ביר:
בניגוד לסיעתי אני באופן עקרוני נגד ביטול פסק-דין סוה. לכן אינני דואג להגיון של אותם החברים שהם בעד ביטול פסק-דין סוה, ולכן אני מקבל את החוק הזה.

ה. כהן:
חשבתי שאוכל לענות על שאלתו של חבר הכנסת הלל בדבר החוקים הקיימים בארצות. ערב בקשר עם ריגול. אבל לצערי עדין לא קיבלתי את החומר שביקשתי בענין זה, ולכן אני צריך לבקש רחיה בקשר עם מתן האינפורמציה הזאת.

ג. אזניה:
אני מבקש לדחות את ההצבעה.

הוחלט: לדחות את ההצבעה.

3. חוק לתיקון פקודת הנוזקים האזרחיים.

ה. כהן:
עלי לבקש סליחת הוועדה על שאני מסרתי אותה עוד פעם בקשר עם חוק זה. בסעיף 68. אני מבקש לעשות רוויזיה של החלטת הוועדה בקשר עם הסתייגותו של ח"כ הררי, שאם היא תישאר בבחינת הסתייגות, אני מקווה ששר המשפטים יצטרף אליה.

ח. כהן: הדבר הראשון שנתקלתי בו הוא הניסוח "הנתון לריבונותה או התפוס בידיה של מדינה". זה אמנם נשמע טוב באנגלית, אבל לא בעברית.

אך לגופו של ענין, אני חושב שאין אנחנו צריכים לדבר לא על ריבונות ולא על שטחים התפוסים בידי מדינות הנמצאות במצב מלחמה עם ישראל. הטענה הכללית במיפא של הסעיף מכסה את כל השטח הזה. אם אנחנו אומרים כי "סחמת היחסים או התנאים אשר שוררים בינה לבין ישראל לא יכול היה בעל הדין לקיים את הבירור המשפטי" - כי אז אמרנו הכל. ואין שום טעם לחזור על כך פעמיים, ביחוד שיש בכך טעם לפגם.

אני מציע איפוא לעשות רנויזיה של החלטת הוועדה בסעיף זה, ולנסחו כך: "בחישוב תקופת ההתיישנות לא תבוא במנין כל תקופה אשר בה נמצא אחד מבעלי הדין בשטח של מדינה אשר סחמת התנאים או היחסים שהיו שוררים בינה לבין מדינת ישראל לא יכול היה בעל הדין לדעת בית-המשפט לקיים את הבירור המשפטי".

הוחלט: לקבל את הצעת היועץ המשפטי לעשות רנויזיה של החלטת הוועדה בענין זה.

ב. אזניה: אני מקבל כי בניסוח שקיבלנו אמרנו פעמיים אותו דבר, אבל אם אנחנו מקבלים את הצעת היועץ המשפטי, נשארות רק המלים "בשטח של מדינה", ואם אדם נמצא ברצועת עזה, למשל, אין זה שטח של מדינה.

ז. ורהפטיג: אם היועץ המשפטי מציע את הצעתו מניסוחים של ניסוח, אפשר למצוא ניסוח אחר. אבל אם הצעתו פירושה להסאיר את הכל לסיקול דעתו לבית-המשפט, מה שאין כן לפי ההצעה כפי שאנחנו קיבלנו אותה, הרי שאני מתנגד לכך. ישנן סיטואציות שבהן אין צורך בסיקול הדעת של בית-המשפט. לא רק זאת, אלא שהן מששות הנחיה לבית-המשפט לגבי הסיטואציות שבהן השארנו לבית-המשפט שיקול דעת. כלומר, לפי הצעת היועץ המשפטי חטרה הקביעה האובייקטיבית וההנחיה לגבי הסיטואציות האחרות.

ט. בנין: אפשר להסכים להצעת היועץ המשפטי, אבל אני רוצה להציע תיקון שיפתור את הבעיה שעורר חבר הכנסת אזניה: "בחישוב תקופת ההתיישנות לא תבוא במנין כל תקופה בה נמצא אחד מבעלי הדין במדינה או בשטח בתפוס בידי מדינה שסחמת התנאים או היחסים שהיו שוררים בינה לבין מדינת ישראל לא יכול היה בעל הדין לדעת בית המשפט לקיים את הבירור המשפטי".

נדמה לי כי חבר הכנסת ורהפטיג איננו צודק אפילו מנקודת המבט שלו, כי הניסוח של "סחמת התנאים או היחסים שהיו שוררים בינה לבין מדינת ישראל" הוא כולל והקריטריון הוא אובייקטיבי.

שר המשפטים פ. רוזן: האם אי-אפשר לאמר "בשטח שעליו שלטת מדינה אחרת להלכה או למעשה".

ט. בנין: לא הייתי אוסר זאת. יש בכך הכרה בשלטונה של אותה מדינה.

ב. לוקר: נדמה לי שצריך להסאיר את הסעיף כמו שהוא. כאשר היה מדובר על מדינה הנמצאת במצב מלחמה עם ישראל, לא היתה כוונה שבענין זה יחליט בית-המשפט. אלה שני דברים, ולא צריך לאחד זאת.

י. ש. רוזנברג:

אני מבצל את ההזדמנות הזאת כדי להכניס תיקון בהסתייגותי. הצעתי שלא להכניס את הענין של יחסים תקינים או לא תקינים, אלא לאסר באופן כללי: אדם שהיה מחוץ לישראל, ושנגלל היותו מחוץ לישראל גבצר מסנו להגיש את התביעה. בסעיף-קטן (ב) הצעתי: "נמצא אחד מבעלי הדין כיום שבו נולדה עילת-התביעה מחוץ לשטח שלטונה של מדינת ישראל ונבצר מסנו מחמת היותו במצב האסור לקיים את הבירור המשפטי, תתחיל תקופת ההתיישנות כיום שתיפסק המניעה האסורה". סעיף-קטן (ג) בהצעתי מכוון רק לסעיף-קטן (א).

ש. הלל:

אני חושב שיש לקבל את הצעת היועץ המשפטי. אם לפי הניסוח הקיים אפשר היה לפרש שיסנו מצב שבו אין כלל שיקול דעת לבית-המשפט - אני מתנגד לכך. אני בכלל הצעתי שדחיית תקופת ההתיישנות תינתן לא בכל מקרה שאדם נמצא בארץ או יב, אלא רק במקרה שהנתבע נמצא בארץ או יב. כי אם נתין בריטי נמצא במצרים והוא התובע, הרי הוא יכול לייפות כוחו של עו"ד שלו בלונדון, אפילו חבלי לעזוב את מצרים, ולהגיש את התביעה שלו. החלטתי להוסיף את הצעתי ששום שחשתי ששיקול בית-המשפט חל על כל המקרים, כלומר, על שני חלקי הסעיף. אולם אני מקבל עכשיו שסעיף שלי, ושניסוח שהתקבל על-ידי הוועדה שיקול בית-המשפט חל רק על החלק השני של הסעיף. אני חושב ששיקול בית-המשפט צריך לחול על שני חלקי הסעיף, ואם דבר זה לא יתקבל על-ידי הוועדה, אצטרך לחדש את הסתייגותי, האומרת כי לא בכל מקרה שאדם נמצא בארץ או יב נותנים את הדחיה הזאת, אלא משאיננים את הדבר לשיקול דעתו של בית-המשפט, ואם לאו - לפחות להגביל זאת למקרה שהנתבע נמצא בארץ או יב.

ח. כהן:

לחבר הכנסת ורהפטיג: נכון שהתכוונתי לא רק לצד הלשוני אלא לגופם של העניינים. אתם המחוקקים, ואני אצטרך אח"כ להופיע בבתי-המשפט ולטעון לפי הסעיף הזה. ודוקא הסיפא שלו באה לכסות את המצב בינינו לבין המדינות השכנות. לפי הרישוא, במצב המסונה בו אנחנו נתונים עם הארצות השכנות, אי-אפשר לעשות מאומה.

אינני מעוניין כל כך במתן דיסקרציה לבית-המשפט. לבית-המשפט מסיילא יש דיסקרציה, בין שיהיו ובין שלא יהיו במלים "לדעת בית-המשפט".

בניסוח האנגלי סופיעה המלה "מלחמה" מפני שבתקופה שזה נתקבל ידעו מה זו מלחמה, ולא ניהלו מלחמה בלי הכרזה. אנחנו נמצאים במצב סיוחד במינו, ואנחנו חייבים לחוקק בשביל מצב זה.

הייתי מקבל את הצעת חבר הכנסת רוזנברג, אך אני חושש שהיא רחבה מדי. זה מאוד מאוד מסוכן, וזה יטריח את בית-המשפט עד אין סוף.

אני סוכן להתפשר עם חבר הכנסת ורהפטיג על-ידי סחיקת המלים "לדעת בית-המשפט". ואשר לגקודה שעורר חבר הכנסת אזניה, אני סוכן לקבל את התיקון שהציע חבר הכנסת בגין.

הוחלט: 1. לקבל את ההצעה למחוק את המלים "לדעת בית-המשפט".

הסתייגות לי. ש. רוזנברג, ש. הלל, י. הררי.

2. לקבל את ההצעה לנסח את הסעיף כך: "כחיסוב

תקופת ההתיישנות לא תבוא במנין כל תקופה שבה נמצא אחד מבעלי הדין בשטח מדינה אשר מחמת-התנאים או היחסים שהיו שוררים בינה לבין מדינת ישראל לא יכול היה בעל הדין לקיים את הבירור המשפטי. בסעיף זה - שטח מדינה - לרבות כל שטח התפוס בידיה למעשה".

4. חוק הגנת הדייר (תיאון מס' 2).

י. שופמן:
מאחר שהזמנו ליום ד' באי-כוח של גורמים שונים, ואם אין אנחנו עושים זאת רק כדי לצאת ידי חובה אלא מוכנים להתחשב בדעתם, אינני רואה טעם לדון היום בחוק.

י. ש. חזנברג:
הפסקנו את הדיון בחוק בתי-המשפט בגלל הדיון בחוקי יסוד (הכנסת). אינני יודע מדוע לא נמשיך עכשיו בחוק בתי-המשפט.

היו"ר נ. ניר:
על סדר עבודתנו נדון בסוף הישיבה.

לחבר הכנסת שופמן: בחוק זה ישנם סעיפים שאינם נוגעים כלל לדברים שעליהם רוצים לדבר נציגי בעל-הבתים, בעלי תי-הקולנוע וכו'. ועדין אין אנחנו מחליטים. טוב שנדון על הדברים לפני שנשמע את הצדדים המעוניינים.

סעיף 1.

ס. אלון:
החוק הקיים קובע בסעיף 4 שדירה שהיתה קיימת ביום הקובע, כלומר, בשנת 1940, מוסיפים על שכר-הדירה אחוזים מסויימים כפי שנקבע בחוק משנת תשי"ד. בסעיף 5 של אותו חוק נאמר כי דירה שלא היתה מושכרת ב-1940 אלא נפסקו לה דמי שכירות על-ידי בית-דין לשכר דירה, מוסיפים אחוזים מסויימים על דמי השכירות כפי שנפסקו על-ידי בית-הדין לשכר הדירה. סעיף 16 של החוק הקיים קובע כי אם דירה היתה קיימת ב-1940, יש פרומציה של החוק שהיא היתה מושכרת אותו יום, ולכן אפשר לקבוע לה דמי שכירות לפי דמי השכירות שהיו מסתלמים באותו יום, ואם יש ספק מה היו דמי השכירות, מסתכלים על דירה דומה בסביבה.

התעוררה שאלה: כל הסעיף הזה הוא טוב למקרה שיש ספק אם הדירה היתה מושכרת או לא היתה מושכרת ב-1940. אבל במקרה שאין ספק אלא ברור שהיא לא היתה מושכרת, במקרה שבעל הבית יוכיח שהוא עצמו גר בדירה או שהיא היתה ריקה, כי אז סעיף 16 אינו חל. למקרה הזה יש בחוק לקונה.

ההצעה המונחת לפניכם באה לאמר כי אפילו אם ברור שהדירה לא היתה מושכרת ב-1940, תמיד יראו דמי שכירות שהשתלמו בדירה דומה באותה סביבה כדמי שכירות שהיו מסתלמים עבור הדירה הזאת. כלומר, שבמקרה שאין ספק אם הדירה היתה מושכרת או לא מושכרת, יחול אותן הדין שחל במקרה שיש ספק, ואז אין צורך בפרומציה של סעיף 16.

י. הרדי:
אני מציע למחוק את ההגבלה של 3.5 חדרים.

ז. ורהוטטיב:
אני מסכים לתיקון, אבל אינני יודע מדוע צריך היה לחלקו בין סעיף 4 ו-5. אפשר היה לעשות זאת בסעיף 16(ב) על ידי הוספת המלים המתאימות שם.

כמו-כן אני מציע להוסיף לסעיף 16 סעיף-קטן (ג): "דירה שלא היתה מושכרת אותו יום לפי סעיף 4 או דירה שלא נפסקו לה דמי שכירות לפי סעיף 5, יראו את דמי השכירות שלה כדמי השכירות שהשתלמו בעד דירה דומה לה באותה סביבה או כדמי השכירות שנפסקו בעד דירה דומה לה באותה סביבה, הכל לפי העניין".

י. שופטים:

אני מציע למחוק את הסעיף. הבישה של מעיפים 4 ו-5 היתה גישה של יוצא דופן בחוק המקורי. עכשיו רוצים לבטל זאת. נוסף לכך בא סעיף 16(ב) ומאפשר לכית-המשפט לשנות גם כל מה שסודר לפי זה. בשעה שבכל מערכת החיים במדינה ישנה עליה כלפי מעלה, רוצים להוריד את ההכנסות לבעלי-הבתים במקרים יוצאי-דופן אלה, לאחר שבתנו זאת בחוק המקורי. אין זה צודק. אין לבטל בהזדמנות זו את הפריכילציה המלומצמת שניתנה בחוק המקורי.

אינני מציע לבטל את סעיף 15(ב), מפני שבין היתר הוא מתקן משהו ביחס לבתים הנמצאים תחת פיקוחו של האפוטרופוס על נכסי נפקדים, ובמקום שקודם לכן נקבע לגבי בתים אלה אחוז קבוע, נוספה עכשיו הטלה "עו" גם לגבי בתים הנמצאים תחת פיקוחו של האפוטרופוס.

יג. הררי:

אני תוסך בהצעת חבר הכנסת ורהפטיב להעביר את התיקון לסעיף 16, רק מבחינה

אמטטית.

אני מציע להסיר את ההגבלה של 3.5 חדרים, שאין לה כל הצדקה, ולא היתה לה הצדקה כאשר קיבלו זאת. אם יש הצדקה להגבלת שכר הדירה, יש אותה הצדקה לגבי דירה בת 4 חדרים שגרה בה משפחה עם ילדים רבים, כמו לגבי דירה בת שלושה וחצי חדרים.

אינני חושב שיש בהצעת נוסא חדש, אם מכניסים הצעה עם כל קי הרבה תיקונים שונים בחוק, אי-אפשר להגיד כי יש בהצעת נוסא חדש.

יד. המשפטים פ. רחזו:

בזמנו, כאשר השתדלנו להביא להצעה מוסכמת בין בעלי-הבתים והדיירים, ופחות או יותר הגענו לידי הסכם, הרי אחד היסודות של הסכם זה היה שבדירות גדולות יותר תינתן לבעלי-הבתים תוספת גדולה יותר.

היו"ר נ. ניר:

אולי כדאי להוסיף בסעיף 16(ב) את המלים "או שלא היתה שכורה בכלל", במקום שני

התיקונים האלה.

י. ש. רוזנברג:

אינני יודע אם ישנם מקרים כאלה, אבל יכולים להיות מקרים שבדירות גדולות, ועל סמך החוק הזה, במקום דמי מפתח העבירו חלק מדמי המפתח לדמי שכירות גבוהים יותר. אם נוריד עכשיו את דמי השכירות, יכולות להיות לבעל-הבית טענות.

ע. אימלוב:

במלים "דירה רוטה לה" האם הכוונה מבין הבתים שבבנו לפני היום הקובע, או גם

לאחר מכן.

ס. אלון:

סעיף 16(א) מניח שדירה שנכנתה לפני היום הקובע, חזקה שהיתה מוסכמת. לא בא בחשבון להשאיר את סעיף 16 וגם לתקן זאת. סעיף 16 יוצא מהנחה שיש להשתמש בפרזומציה הנ"ל במקרה של ספק, ולפי ההצעה שלנו עכשיו, הנעיה הזאת בכלל לא תעודר. לכן צריך יהיה למחוק את סעיף 16(א). אפשר לעשות זאת גם בדרך שאנחנו הצענו וגם בדרך שהציע חבר הכנסת ורהפטיב, ואז סעיף 16 יכלול שלושה סעיפים-קטנים, כי צריך יהיה להעביר אליו גם את התיקון לגבי סעיף 9.

ס. אלון:

לשאלתו של חבר הכנסת חז זנברג. הסוג
היום הוא כזה שדירה אשר ברור שלא היתה
מושכרת ב-1940, נכנסת תחת סעיף 9 לפי פסקי-דין שניתנו. באותו סעיף
נקבע "גב" של 250% או 10 ל"י לחדר. לתכן שהיו מקרים שה"גב" הגבוה
השפיע על היחסים הכספיים בין הדייר לבין בעל-הבית, קשה מאוד להיכנס
לפרטים כאלה בחוק הזה. בקורספונדציה העטירה שיש למשרד המשפטים בענין
זה, יסנן תלונות רק על שהסעיף הזה לא נכלל תחת סעיפים 4 ו-5.

מה שנוגע לדמי השכירות היותר גבוהים,
על כך יש הוראת מעבר הקובעת שכל תשלום שמועד פרצונו טרם הגיע, אפשר
לבקש לקבוע מחדש לפי החוק הזה.

ב. אזניה:

אני רואה את השאלה שהעלה חבר הכנסת הררי
כנושא חדש, ולא מכחינת ההיאחזות הפורמלית
אלא במהות הדברים. אם רוצים לסגת מהחלוקה היסודית שישנה בחוק, האומרת
כי לגבי דירות עד 3.5 חדרים ההעלאה תהיה יותר נמוכה, הרי בענין זה
צריכה להחליט הממשלה ולהציע זאת לכנסת, או שהכפייה צריכה להציע זאת
כיצמיתה. אבל הוועדה אינה יכולה לעשות זאת.

הצעתו של חבר הכנסת ורהפטיג להעביר
את הוראת סעיף זה לסעיף 16 של החק - נראית לי. אין בכך שינוי מהותי
מהצעה אשר לפנינו.

להערתו של חבר הכנסת שופמן: אין הציון
בכך שמשנזדמן לנו חלל-דיק בחוק, ניתן אותו לסימוש בין לצרכי בעלי-הבתים
ובין לצרכי הדיירים, למי שלא יהיה, אם נרצה לתת פריבילגיות מסויימות,
יש לעשות זאת בדרך-המלך.

ע. איכילוב:

אני מסכים שיש לענות על הספק המשפטי
שנתעורר בקשר עם הסעיף הזה, אבל צורת
ההצעה אינה נראית לי. הניסוח צריך להיות יותר כולל, מבלי לקשור זאת
לפסק-דין שניתן לגבי דירה שנבנתה לפני או אחרי 1940. צריך לאשר
באופן כללי: בתים שונים או דומים לבית אשר לגביו סתעורת השאלה.
כלומר, דמי השכירות צריכים להיות שונים לאלו שחלים כדירה דומה בכל
מקום שהוא, בין שזה באותה סביבה ובין שאין זה באותו סביבה, בין
שהיא נבנתה לפני או אחרי 1940.

חבר הכנסת שופמן הסביר מדוע הוא ח צה
סעיף 15(ב) ישאר. אני בעד ביטולו, אבל אם רוצים להכניס אותו, צריך
להגיד כי זה רק לגבי
כפטי נפקדים.

ס. אלון:

השאלה שעורר חבר הכנסת איכילוב היא בעיה
כללית שהשופטים עוררו אותה, אבל היא אינה
נוגעת לדיון שלנו כאן. הייתי מתנגד לשינוי הנוסח של "דירה דומה באותה
סביבה" קודם כל מפני שאם הדבר טעון תיקון, הרי זה צריך להיעשות בצורה
אחרת, כללית; ושנית - מפני שהנוסח הזה נמצא כבר בחוק הקיים, ואנחנו
לא חידשנו אותו. הוא כבר נכנס לשימוש בבתי-הדין, ולא גרם כל קושי.
בענין זה יש דיסקרציה רחבה מאוד לבתי-המשפט. אם נשנה זאת עכשיו, בתי-
המשפט לא יבינו למה הכוונה.

היו"ר ב. ניר: נדחה את ההצעה לישיבה הבאה.

5. סדר עבודת הוועדה.

אני מציע שביום ד' נמשך בדיון בחוק
בתי-משפט.

י. ש. דובנר:

הייתי מציע עד לפגרה לנקות עד כמה שאפשר
חוקים קטנים יותר, ולהתחיל בחוק בתי-

ב. אזגיה:

המשפט לאחר הפגרה.

אני מציע לא להתחיל בדגרים חדשים עד
הפגרה, אחרי הפגרה אני מציע לחלק את
ישיבת יום ב' לשניים: חלק אחד לחוק הכנסת וחלק שני לחוק בתי-המשפט.
את ישיבת יום ד' אני מציע להקדיש לעניינים שוטפים.

הצ"ר ג. ניר:

הישיבה נגעה בשעה 15.00.